

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petisors: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért ígattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móríc.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vince.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvári” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) ezimzendői; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitlterben megjelenő közlemények után négy hasábos petisorsért 10 kr. úzetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

A székesfejérvári jövő évi országos kiállítás végrehajtó bizottsága október 31-én tartott ülést saját helyiségében. Az ülést gróf Zichy Jenő nyitotta meg. Először is a mult ülés jegyzőkönyve hitelesített.

Ezután bejelentetett, hogy a mult alkalommal megválasztott bizottságból kettő alakuló ülését megtartotta. Az I. vagyis iroda, pénzügyi s kiállítási bizottság elnökévé Lederer Sándor, jegyzőjévé Dwelly Rezső lett megválasztva. Ugyanezen bizottság megállapította az ügyrendet is, mely ügyrend a végrehajtó bizottság elé terjesztetett.

Az előterjesztett ügyrendet a végrehajtó bizottság azonnal tárgyalás alá vevén, némi módosítások mellett egész terjedelmében elfogadta. Az ügyrendet jövő számunkban közölni fogjuk.

Jelentés tétetik a titkári állás betöltésére nézve, a tett indítvány folytán titkárrá megválasztott Manhold Antal a kereskedelmi miniszterium hivatalnok. E mellé segédtitkárrul megválasztott Braun Izidor, ki mint ideiglenes titkár működött eddig szorgalmasan. A megválasztott titkár részére az egész kiállítási munkaidőre 1000 frt. lett megállapítva. Állását november 1-jén foglalja el s 9 hónapig fog a titkári hivatala tartani. A segédtitkár részére havonként 40 frt. lett megállapítva.

Bemutattattott a II-ik csoport előterjesztvénye, melyben egy általa már szerkesztett s a nagy közönséghez intézendő felhívás elfogadását kéri. A felhívás felolvasztván, elhatározott, hogy az minden csoportnak ajánlatik, miszerint azt kinyomatva szétküldjék a nagy közönség közt.

Ezen ügy elő fog terjesztetni a csoport elnökök s jegyzők vasárnap tartandó ülésén. Felolvasztott a hazai vasutakhoz és a hazai lapok szerkesztőségeihez intézett felhívás, mindkettő elfogadva lett.

Az ülés este 6 órakor fejeztetett be. A tagok nagy számmal jelentek meg, mi az élénk érdekltségről tesz bizonyosságot, melylyel e fontos ügy iránt mindnyájan viseltünk.

Halottak napja.

November 2-án.

Érzékeny és szent napja a kegyeletnek; dicső ünnepe a legöntetlenebb szeretetnek. Üdvözöllek, mert kishírhatalom magamat és lelkem megkönnyebbül. Az önzetlen szeretetnek, mert a kiknek ma kegyeletünkkel áldozunk, azok már nem viszonzhatják szeretetünket, azoktól nem várhatunk, nem reményelhetünk semmit, ők már nem léteznek, vagy egy jobb világban léteznek. Igen, igen ott léteznek s csillaghajójukból sirva tekintenek le reánk, siratnak bennünket, kik itt a siralom völgyében zarándolunk s nem élvezhetjük azt a mennyei boldogságot, melynek ők részesei s örökösei.

Azt mondják, hogy itt a halottak országában egyenlőség uralkodik. Csak elvben, mert külsőleg meg van a rangkülönbség. A halottak nem vittek magukkal a sir ölébe előítéleteket, csak az élők fogják reájuk s megkülönböztetik őket külsőleg. Bensőleg, a lényegben mindnyájan egyenlők. Amott pompás piramid, faragott anygal, mely lefordított fátylát tart kezében, felkoszoruzva, hogy alig látszik a virágoktól, lobogó tüzzel, színes lámpákkal vilá-

gitva; itt egyszerű domb, fölötté gonddal ápolat virág s egy kis pislogó mécs, melyet az esteli fuvalat eloltani készül. Amott hideg a fény, csak látványul állítják ki a gazdag örökösök; itt lassu elfojtott zokogás hallatszík, a virágra köny huls a mécs a soha ki nem alvó szeretetteljes emlékezés hí jelképe. Mindkét halott várja a feltámadás nagy napját s ki tudja ez egyszerű sir lakója nem nyugodtabban lép-e ama nagy bíró ítélőszéke elé?

Mély gondolatokba merülve állok meg a siroknál s megdöbbenve, aggódva kérdem önmagamtól: mi lesz a sorsa, mi lesz a vége az itt nyugvó halottnak? Elpusztulás, megsemmisülés, vagy feltámadás?

Feltámadás! ezt súgja a hit, ezzel vigasztal a remény. Lesz egykor utolsó ítélet, ki fognak kelni sirjaikból a halottak s akkor aztán nem tesz különbséget, márványkoczká vagy egyszerű hant földte-e a sirt. Feltámadunk, mert nem lehet, hogy a kik forrón szerették egymást e földi életben, ha kialszik az élet szövétnéke, azzal örök legyen a válás; nem lehet, hogy az anya emlőjéről leszakadt gyermekét többé soha magához ne ölelhesse; az nem lehet, hogy a szerető férj imádot neje csókját többé ne izelje; az nem lehet, hogy az árva fel ne találja többé azokat, a kiket egész életén keresztül siratott. Feltámadunk és az lesz az élet, melyről csak ál-munkban volt képzeletünk.

E hitben leborulok én is hideg sirodra elvesztett boldogságom, angyalom, mindenem. Könyüim sürrin hullanak sirodra, megöntözik hervadt virágait, hogy felüdüljenek, hogy hirdessék a te egykori szépségedet, kedvességedet. Oh nézz alá égi honodból, nézz le reám és én megvigasz-

talódom; mosolyogj le reám és én boldog leszek.

Ott, ott az égen az a fényes csillag! Sugarai val felém integet. Ó az, én láttam őt és keblem megkönyült, könyüim felszáradtak. Drága lélek — Isten veled! — a viszontlátásig — Isten veled! B.

Hol, vagy mely intézetnél biztosítottunk?

Meghajolva ezen lap f. é. 85. számában megjelent „Felhívás a biztosításra” című cikk tisztelt írója előtt, bátor vagyok, mielőtt még az általam fönti jelnev alatt feltett kérdésre, bőven részletezve megfelelnék, megjegyezni, hogy részéről talán egy kis hirtelenkedés, e lap további számait be nem várni, lévén azon hiszemben, hogy a jelzett cikk t. írója erre ismét vissza fog jönni; de miután minden ilyenre vonatkozó jel vagy szó ott hiányzik, úgy mégis egész nyugodtsággal akarom az itt adott kérdést megoldani.

Nincs a világon tisztelet és pártolásra méltóbb intézmény, mint olyan, mely azon feladatot tette magáévé, hogy — egy társulatot képezve — az emberiségnek jót tegyen, kellő esetben és időben; ilyenek a takarékpénztárak, bankok, segélyegyletek, közönyhák stb. — és ilyen, vagy ezek közé sorozható — nézetem szerint, a biztosító-intézet is; mint az előbbieknél, úgy ennél is szükséges, hogy egy meghatározott és valóban létező alaptőkével bírjon, hogy az esetleg kárt szenvedetten mielőbb, s lehetőleg gyorsan segíthessen.

Hála az égnek! kedves magyar hazánk, mint mindenben, úgy ezen t. i. a biztosítás terén is eddig nem kevéssel maradt hátra; vannak a fővárosban biztosító-társulatok, melyek, a nemes célt szem előtt tartva, mint intézetek, melyeknek tagjai tekintélyes hazafiak, magyarok, melyeknek alaptőkéjük valóban létezik s kiváló szervezés és jó ke-

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Temetőben.

Néma kert, hová az élet fája
Ért gyümölcsét egy halomba rázza:
S a fővenyre
A levél, mely a gyümölcsöt földte,
Omló könyüt,
Harmatöngyöt, hullat reggel, este.

Itt a hely, hová a fáradt lélek
Nyugodalmat, enyhet nyerni tér meg;
Itt a hely, hol

A bánat és szenvedés jutalma
A halálban,
A háborgó léleknek nyugalma.

Oh mi szép vagy annak, a ki benned
Feltalálta az elvesztett mennyt!
Oh mi boldog,
A ki gyermekálmait remélve:
Nyugodalmat,
Enyhethető kebeledbe tére.

Én is olykor, hogyha megszemléltém,
Széjjel hullott vágyaim, reményem;
S fáradt lelkem,
Szeretteim tördőfése bántja:
Ugy érezem,
Jobb lenne lenni, a sir éjszakája!

Szép az élet annak, a ki élhet;
Oh de a kit sujtól, üz a végzet;
Lenn a sirban,
A hideg gödörben van hazája;
Ott nyugalmát
A — nemlét-nek karján feltalálja.

Halottak napján.

Halottak napja van!
Sirunk a sir felett,
A melynek kedvesünk
Örök lakója lett.

Te, kedves hűtlenem,
Ne sirj!... van rá nagy ok:
Még csak élő halott —
S nem a sirban vagyok.

Borongó.

A kis szemérmes.*)

(Monolog.)

Auerbach Berth. után: Weisz Adolf.
(Keskény kerti terem, módosan berendezve.)

JELENET.

Eberhardin (berohan, nehezen lélekzik, körülnéz és kiált):

Még sem jön utánam? Csitt! Nem jár senki a lépcsőzeten. (Bezárja az ajtót.) — Ugy! előre a zárral. Hála Isten! Megszabadultam végre egyedül vagyok...

Atyám jelenlétében az ő beleegyezésével kezemet megkérni és a nélkül, hogy a választ bevárná, engem megölelni akarni!

Mörner Gyula ur, igen tisztelt tanácsos ur, oly biztosra megy uram? Komolyan elvárja? Van önnek fogalma arról, hogy a lány szívét mi indítja meg ily pillanatban? — — —

* A kitűnő német írónak eme megragadó művecskéje a Berlinben megjelenő „Montagszeitung” egyik utóbbi számában látott napvilágot.

Őn az igazi keztyüt eldobta csak huzza fül ismét. Hála Isten! még jókor megszabadultam. Csak az arcát szeretném most látni, hogy bámul nem tudva, hová nézzen és (utánozva) hogy igazítja szakállát. — Csak atyámat sajnálom, ő sem tudja, hogy szemét hová fordítsa.

De kedves atyám, hát te nem vagy felháborodva Mörner ur szemtelen, önbiztos eljárása miatt? Bocsnátom kérek tisztelt tanácsos ur — — — (meghajtvá magát) nagyon köszönöm a megtisztelést, de női szabadalmam egész életem — — — Csitt!

Nincs senki a lépcsőzeten?

Nem, azt még sem merészeli megtenni a bátor ember.

Bocsássa meg, éleselméjű Mörner Gyula ur, azon megjegyzésemet, hogy a szökés is fegyver. — — —

Igen, ez ő, hallom lépteit.

Vajjon gondolják-e atyámmal, hogy a házból eltűntem. Nem, ők csak azt hallották, hogy ide jöttem és itt vagyok.

Én a lelkem titkait sohasem viszem még barátomhoz sem, vigasztalja magát kedves Mörner ur, senki előtt sem fogok dicsekedni.

De vajon az ajtó jól van-e bezárva? Hadd hallják, hogy zárom az ajtót. Előre a zárral. (Ismét kinyitja és nagy zajjal bezárja az ajtót.) Ah szívem, szegény szívem, hogy dobog. Vigasztalódjál, itt hevernek a legszebb költemények, melyeket nekem

ajándékozott. (Olvas.) Jung Eberhardinál lelkéből imádja Mörner Gyula, a költő.

Igen, a költő érzésének helyén kellene lenni, de ők a legmagasztosabbat szárazon, kereskedőiesen fogják fel. Ezek az ugynevezett képzett emberek; szegyenlik a mély érzelmet kifejezni. Ez nem férőhöz méltó.

De van-e neki mély érzelmé?

Lehetne-e hinni? Atyám az ablaknál ül, vajjon mit beszélhet hozzá?

(Utánozva.) Vigasztalja magát, kedves tanácsos ur, hisz őn tudja, hogy szeretném önt vőmnek, bocsáson meg hát leányomnak, hisz őn tudja minő gyermekes!

Kérem kedves uramatyám, én már nem vagyok gyerekes, én tudom, hogy mit akarok, sőt azt is, mily idős vagyok. Husz éves korában senki sem gyermek már.

Sajnos, még azt is tudom, hogy az ifjuság első virága már eltűnt arcomról. (A tükörbe nézve.) Hányszor kértem az atyámat, hogy távolítsa el innét ezen tükröt, mely minden arcvonást elfintorít. Eberhardin! szegyeid magad, hisz a ránczokat nem a tükör okozza. — — —

(Névjegyeket véve fel az asztalról.) — Nini, itt van Grundmann Klára eljegyzésének tudósítása, mily szépen hangzanék:

Mörner Eberhardin, törvényeszkí tanácsosné. Brrr... Hány r... E gyengéd-telenséget nem tulajdonítottam volna neki.

Alig, hogy megszáradt kinevezési okmányán a tinta, körülbelül ezeket mondá: Kedves Eberhardin kisasszony, most már

zelés mellett, pár évi fennállásuk óta annyira vitték, hogy palotái a fővárost díszítik; csak fájdalom, hogy ezen magyar intézetek száma oly kevés, csak 2-3; de miért?

London, Páris, Berlin, Frankfurt stb. világ városok legszebb épületei, biztosító-társulatok tulajdonait képezik, mi mindenre csak dícséretre válik az illető intézet vezénlyőségének; de ez mit sem tartozik itt a tárgy lényegéhez; jól tudjuk, hogy a fővárosban Budapestben, magyar intézetek mellett, számos idegen országbeli társulatok képviselői, fő-, vezér- és még miféle ügynök- és ügynökségei is székelnek; mondják ugyan, hogy némelyike nagyszerű alapítókével — a szó, melynek álcája alatt néhány biztosító-intézet rövid ideig tartó virulása után csakhamar elbukott — is bírnak, ott van a Gresham, a Merkantille, az Azienda, Riunione stb. társulatok fiókjai.

Hol van a Hungaria biztosító-bankunk, a Viktoria, a Nemzeti, Hunnia, Haza stb. magyar biztosító-intézeteink? melyek pár év előtt még léteztek és egyike vagy másika solid hirben állott. Mindannyian elbuktak: s miért? talán biz a némelyik által oly nyomatókkal hangoztatott rossz kezelés, vagy alapítóke hiánya miatt? Oh nem, legálább mind nem; hanem a közönyösség miatt.

Ha már egy külföldi intézet, vagyunkunk véletlen elvesztése következtében szenvedett kárunkért kárpótlást ad és fizet, az mindenre szűz; természetesen, hogy az illető intézetnek a biztosítás megkötéséért bizonyos, bár csekély díjat fizetünk; de a mint a biztosítás szakmájában némileg jártas és beavatott, tudom, mert meg vagyok győződve, hogy — kevés kivétellel — kérésben egy ily külföldi intézet mily fukarságban jár el a szenvedett kárösszeg bevallásában s mily hosszadalmas a már egyszer elismert kár megtérítésében. De hogy is ne, hisz Triestben, Velenczében, Londonban, Párisban stb. városokban még egy palotát kell építtetni, hisz a részvényeseknek, kiknek részvényeik a nominal érték kétszeréig elérték, még több osztalékot kell fizetni.

A szegény ember, ha hallja, egy olyan jó beszédés biztosítási ügynöktől, ezen vagy azon külföldi intézet 20, 30, 50 millió frt. alapítókével rendelkezik, mit tulajdonképen esetleg nem is bírhat, biz ott tulajdonképen, nem gondolván akkor arra, hogy kérésben talán egy fél krajczárt sem fog kapni.

Tudom, mert meg vagyok győződve, hogy a fővárosban székelő idegen intézetek fiókjai sokkal több pénzt szállítottak külföldi igazgatóságaihoz, mint a mennyit itt hazánkban kárterítés fejében kifizettek; — de azt még nem hallottam, hogy egy magyar biztosító-intézet Triestben, Londonban vagy Párisban szép palotával bírjon, sőt ellenkezőleg, némelyik csak erőmegfeszítéssel tarthatja fenn magát s szaporíthatja anyagi állását.

Mind a mellett, hogy a biztosítási intézmény — mint bevezetésemben említém — nemesebb célú, úgy az mégis — mi tagadhatatlan nem egyéb mint üzlet; — már most nem megyek-e én forintommal, melyet magam kezemben inkább honfitársamhoz, ki kereskedő bevásárolni, mint egy idegenhez? de talán valaki azt fogja mondani, hogy ott t. i. az idegennél a portéka — ha már üzletről szó-

lunk — jobb, épen mert külföldi, jó, azt megengedem, hogy némely áru inkább vehető meg a külföldön vagy külfölditől, de hogy azért attól forintomért többet fogok kapni mint a mennyit ér azt nem akarom elhinni; az nem is áll.

Azért az általam felvetett kérdést, hol vagy mely biztosító intézetnél biztosítsunk, az előre bocsájtott után eléggé bőven megfejtve csak hazafiai érzelmemnek adok kifejezést, ha még azt mondom, hogy nálunk kiki magyar intézeteinknél különösen a szegény osztályu polgárok — intézeteink minden helységben képviselt ügynökségeinél biztosítsassanak; itt van az I-ső magyar ált. biztosító társaság, a pesti biztosító intézet, a Tisza biztosító bank stb., oly társulatok, melyek solid szervezés és loyális eljárásuk folytán valóban megérdemlik a nagy közönség hazafiai pártfogását és bizalmát; talán Pozsony, Szeged, Kolozsvár és más magyar városokat is szebb épületek és paloták díszítik, ha az ott létező bizt. intézetek pártfogás hiányában és bizalmatlanság s közönyösség következtében el nem buktak volna. — Csoportosuljunk tehát hazai intézeteink körül s meg vagyunk győződve, hogy így — mint a külföldiek — úgy ezek is, legálább itthon, a kellő bizalom és támogatás folytán virágzásban lenni és a remélt gyümölcsöket meghozni is fogják.

A gyors liquidálása a szenvedett kárnak, ugy annak lehető rövid időn belüli megtérítése a biztosítottak, a tulajdonképeni célja a biztosításnak és azért én is mint jelen b. lap 85-dik számában megjelent vezércikk t. írója ezen intézményt mindenki szives pártfogásába úgy jelen soraimat is becses figyelmébe ajánlom.

M. S.

Dömötör János élete és munkái.

Nemrég jelentek meg Dömötör János munkái s mielőtt ezeket rövid vonásokban ismertetném, nem tartom fölöslegesnek és érdektelennek a korán és váratlanul elhunyt író, életére néhány futólagos pillantást vetni.

A munka eleje ugyan az író életrajzát tartalmazza, összeállítva egyik kortársa — Baráth Ferencz által, de miután ezen, különben igen nagy gondnal és híven kidolgozott rajz a költő és író életének végzakára helyezi a súlyt s gyermekkorának eseményei felett ugyszólván elsiklik, holott egyéniségét ezek domborítják ki: gyermekkorára is kiterjeszkedem, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy az ember egyénisége rendszerint már kiskorában határozott jellegűt, mit megtart egész életen keresztül, — és így a gyermekben már lehet látni az ifjút, a férfit s az öreget.

Midőn évekket megelőző Nyáry Pál halálának gyászihre villámként futotta be az országot, — engem kiválólag megdöbbentett az.

Szerencsés voltam éveken át a nagy férfi közelében élni, ismertem életviszonyait s meg nem foghattam, — miként eshetett anyagi gondoknak áldozatul?

Ép ily váratlanul s leverőleg hatott rám a részteljes hír, hogy Dömötör János 1877. január 8. és 9-ike közti éjjel életének önkézzel véget vetett.

Habár e két különböző korban, különböző életpályán működő férfiu nem hozható egymással párhuzamba, — abban hasonlita-

nak egymáshoz, hogy míg az egyik dicsőségteljes multat hagyott maga után, addig a másik fényes jövőt vesztett el, egyiknek sem volt oka, hogy a gondviselés művébe vágjon s életének véget vessen, — s mind-egyik sirba vitte magával a halál valódi okát.

E sorok írója egyike azoknak, kiket Dömötörrel kora gyermekégtől fogva a legszorosabb baráti kötelék kapcsol össze és egygyel több oka van arra, hogy sirja fölött könyvet ejtsen.

Dömötör János 1843. december havában Tolnamegyében Duna-Szent-György községben született, Gyöngkő ismerkedtem meg vele, hol akkor, mint most is 4 osztályu gymbasi volt.

Szülföldjén több szünidőt együtt töltöttünk, s most is élénken emlékszem vissza azon időre, midőn édes atyja saját kocsiján szállított a tudományok földjére, s sohasem felejttem az öregnek becsületes, jóságot visszatükröző arcát, atyai oktatásait, melyeket fiával együtt nekem is adott.

Dömötör János az első három osztályt Gyöngkőn végezte és pedig mint osztályában első, kitünő sikerrel. — A 4-ik évet már Nagy-Körösön töltötte, vágyván hallgatni azon tanárokat, kiknek híre messze földre elterjedt.

S valóban a nagy-körösi főgymnasium akkor állt virágzásra tetőpontján. Itt tanított Arany János, Szilágyi Sándor, Szabó Károly, Varga János, Kiss Lajos és többen, kikre nemcsak tanítványai lehettek büszkéik, hanem az egész magyar nemzet.

Két havi távollét után 1857. év őszén Nagy-Körösön találkoztam ismét barátommal és pedig az iskola előtt, hol a kölcsönös üdvözlés után egy uri embert mutatott, ki a muzsa sereg közt az iskolával szomszédos lakása felé távozott, e szavakkal: „nézd azon nagy fekete bajszu, igénytelen külsejű férfi Magyarországot első költője.”

Nem nevezte meg, de hisz erre nem is volt szükség, mert már ekkor olvastam Toldit és Toldi estjét s tudtam, hogy ezen czím csak ennek íróját Arany Jánost illetheti meg.

Három évet töltöttünk itt, együtt olvasva a jelesebb irodalmi termékeket, s örülve egymás előmenetelén.

1860-ban elváltunk, ő Körösön maradt s én Kecskemétre mentem át, de levelben folyvást érintkezésben álltunk.

Nemrég lapoztam át 1860-tól 1863-ig hozzám írt leveleit, s örömmel tapasztaltam, hogy mind tanuló társai, mind tanárai szeretetét a legnagyobb mértékben megnyerte, sőt az előbbieknél szorgalma és éles esze által tekintélyt vívott ki magának.

Bizonyítja ezt 1863. márcz. 12-én kelt levelének következő része:

„Az önképzőt ott hagytam, mert eltért eredeti céljától, mely az önképzés volna, de az idén egészen más célja van t. i. az önröntás, tudatlanabb embereket még nem látam, mint az idej önképző nagyrésze, de szerencsétlenebbeket sem.

Én ugyan nem panaszkodhatom, mert én irányomban mindig úgy viselkedtem magukat, hogy akármit mondtam, annak volt hatása, de mikor másokat, mielőtt szólnának, lepiszszegnek, kinevetnek, akkor én nem tudok ott maradni.”

Ez időre esik gyakori érintkezése Szi-

lágyi Sándorral, ki akkor a történelem tanára volt s kinek történelmi munkálkodása körül ugyszólván jobb keze lett, s ekkor kezdett költeményeket írogatni, melyek közül nem egy az önképző-körben dícséretet nyert s méltónak tartatott arra, hogy az érdemkönyvbe ígattva, megörökíttessék.

Egy ily kísérletet nekem is elküldött „A háremhölgy” című balladát.

Meglátszik ugyan rajta, hogy ifjúkori kísérlet, de azért nem egy gyengébbet olvas-hatni hírneves ifjabb költőink művei közt is, melyek közül szép nyelv. gördülékenység és szép rímei által nem egyet felülmul.

Ide ígatom a kezdetét:

Ül a zultán fényes háremében
Szép hölgyei énekelnek szépen,
Énekelnek, majd meg tánczra kelnek,
Gyors verése látszik sok kebelnek.

Szól a zultán: Mind-mind szép ez a dal,
De te Mirznáh, te büvölsz daloddal,
Mind szép ének, de ez legszebb mégis,
Szép dalodra megnyílnék az ég is.”

A hölgy ezután dallani kezd, de előbb a zultánt serbettel kínálja, mondván:

Oh fogadd el felséges zultánom
S úgy enyhítsen mint én kívánom.

A dalban a hölgy elmondja, hogy midőn szép holdvilágnál rózsaszínű sajkán ifjú kedvesétől elbucszott, a zultán leskelődő bérenczei elfogták, kedvesétől elszakították, kit megöltek, őt pedig a hárembe vitték. kedvese utolsó szava volt:

„Szép Miliévám áll boszut én értem.”

A dal végeztével a zultán rosszul érzi magát, minek oka az volt:

„A serbemben erős volt a méreg,
Halálos mérget adtam inni néked.”

Mire a zultán iszonyu kínok közt meghal, de utána a leány is, mert bevetik a hullámzó tengerbe.

Fehér testét lökte tenger birja,
A szép hölgynek rút hullám a sirja.

Ekkor már széptani munkálatokkal, bírálatokkal is foglalkozott, mire mutat az, hogy midőn Gyulaiak a „Székely fogoly” című költeményéről Szilágyival beszélgetett vele vitába bocsátkozott, mert ez azt balladának állítja, mit Dömötör tagadott.

Ugyanis 1863. május 10-én kelt levelében írja, hogy „határozottan tagadtam s elhadtam neki okokkal kimutatva, miért nem lehet az ballada. Ó arra nem is hallgott, vagy ha hallgatott is, nem tudott rá mit feladni s azt mondta: ha azt se látom be, hogy a „Székely fogoly” ballada, akkor jobb lesz soha nem olvasnom költeményt. — En ezt nem igen szívesen hallgattam, s utána jártam a dolognak, Hagymásy Lajost felkértem, hogy mint tanártársától kérdezze meg Gyulaitól, minek írta s minek tartja jelenleg azon költeményt? Hagymásy megkérde s azt mondta Gyulai, hogy nekem van igazam, de arra nem jögszított fel, hogy levelét is megmutassam Szilágyinak, pedig másképp nem gondolom, hogy hinne. Hát nem malheur ez pajtás, mikor az ember számít, hogy a tromfot vissza fogja adni s vár-vár mig tromf jön hozzá, s mikor megjő nem lehet kiadni, mert — mert Hagymásy nem akarja, nehogy Szilágyi megtaláljon rá neheztelni, hogy ő is közreműködött legyőzésénél.

De nemsokára mégis visszaadta a tromfot, mert midőn pár évvel később írt: „A ballada elmélete” című pályamunkáért csak Gressus nyerhette el előle a pályadíjat, sőt e mellett dícsérő elismerést nyert, — beláthatta Szilágyi, hogy a tanítvány felülmulta mesterét, hogy a „Székely fogoly” mégis amannak volt igaza. (Folyt. köv.)

Boszniai levél.

Bukovie, 1878. október 20-án.

Multkori levelemben írtam, hogy ezredünk szept. 30-án a Bród és Varos közt elterülő síkon újból zászlóalás eskettetett. — Egy darabig ebből azt következtettük, hogy napjaink a határvidéken való táborozást illetőleg már megszállólvák, majd azonban ismét egyes békésebb irányu intézkedések ellenkezőt mutattak. Okt. 8-án a delutáni parancskiadásnál is fáradatlan szorgalmu kapitányom Kessler Barabás, épen a 9-ikén törtéendő gyakorlatról beszélt, midőn a bródi uton egy, a hadosztályparancsnoksághoz küldönczként beosztott dzsidás altiszt vágatva hozza örnagyunkhoz a parancsot, hogy ezredünk 3-ik zászlóalja, 9-én reggel 4 órakor induljon Boszniába.

Még a parancsra összegyűlt század együtt volt, midőn jött örnagyunk kiadni a következő napon leendő menethez az utasításokat.

9-én reggel 4 órakor Bukovie utczáján a tábori-lámpák világításánál már kiigazodott sorokban lehetett látni az itt elszállósolva levő félzászlóaljat. Pontban négy órakor dalolva indultunk Bródba. — A város szélén már ott várt bennünket a Dodvin-jében elszállósolva levő másik félzászlóalj, ezredünk zenekarával együtt. Az egyesült zászlóalj azonnal megindult Bród fúteczáján át magyar zene mellett a Száva felé. Daczára annak, hogy még csak alig világosodott ki, mégis egész Bród városa, az ott levő katonaság és átutazóban levő vasuti munkások egész tömege tükeért bennünket,

tekinthetetlen állásom van, és a kit a miniszter hivatalra érdemesit, annak az Isten feleséget is ad csak kopoktatnia kell.

Igen, csak tessék kopogtatni, nem fog kinyitattani.

Csitt! Zajt hallok. Vajjon jól van-e elzárva (kinyitja és becsukja az ajtót).

Igaz, hogy derék, művelt, nemes ember, ámbár egy kissé szegletes. Én ugy hiszem, hogy a bánat tette oly vakmerővé.

Még most is, mintha látnám, első találkozásunkkor, a jogász-bálon oly nagy keztyűje volt.

Bemutattak, én nyujtom neki a tánczrendemet, ő elejt, de ismét felveszi, mondván: „Bocsánatot kérek, de nem vagyok tánczos.” Fialat tanácsos és nem tud tánczolni.

Sok időbe került mig ezen első benyomást elfelejtettem. Biz Isten nem fogok többé bálba menni.

— Ah! még ez is tánczol — ezt hallja az ember, ha a zene még ugy harsog is.

De, hogy hihette ő, hogy én a fővárost elhagyom és egy kis városba vonulok vissza. — Igaz gyakran említettem előtte, hogy kedvelem a kisvárosi életet, mert kedélyes. Mindenki köszönt, jó reggelt, jó estét tanácsosné asszonyom, adjon Isten. Valóban én a legszebb élményeim megosztom vele, ő kedves is volt előttem, hát miért is utasítottam vissza?

Hát visszautasítottam őt?

Hisz nem is tudnék mást szeretni.

Nem, de hát e föllépés. Én akarlak és megis kaplak. Ez boszantó. — — —

De jobb szeretnéd, ha kérve jött volna hozzád?

Csitt! hallom az ajtó nyikorgását, ő képes arra is, hogy a házat elhagyja. Igen, már azt is hallottam, hogy egy elutasított kérő egyenesen más, leányokkal bőven megáldott házba ment és ott szívesen fogadták.

Tessék, csak menjen.

Az elnök ur Elizéje ide át — — — — vigasztalhatja magát — — — — én nem vagyok dicsekvő. Hanem kár, mégis csak szebb és életrevalóbb leányt érdemelt volna. De Eberhardin szégyeld magad.

Ah (sirva) még elront örültté tesz eugemet —

Mily borzadály futja át testemet, a hideg ráz és künn melegen süt a nap. (Magára ölti kendőjét.) Ah Isten! még beteggé tesz. — Én nem akarok beteg lenni, nem.

Csitt! Atyám hangja. Csak hallanám mit beszél. Az ajtó odafenn bezáródik. A lépcsőn megy, ő az, ő az egyedül, az ajtó előtt áll és zörget.

Igen a zár rajta van, kopog és szólít, Eberhardin!

Ha harmadszor is kopog, akkor — — — — Ő elmegy! (Tombolva.) Ő megy, nos hát éljen boldogul. (Az ablakot kinyitva.) — De soká ér, ki a házból, hol maradhat? Hallom a hangját, kivel beszél?

Ah a kutyával.

A hü állatka ugat, az is szerette. Az is, az is.

Ah igen — ott, ott halad a kertben, léptei rövidek, vontatottak.

Csinos férfias alak.

Ah bizonyosan szenved; hogyne, megvetve, kétségbeesve, sejttem, hogy dobog a szíve.

De vajjon vissza néz-e? Nem! tovább megy. (Kiáltva) Mörner ur! — — — — Fejét rázza. (Ismét kiáltva.) Gyula! — — — — Visszafordul, karjait kiterjeszti és jön.

(Eberhardin az ajtón kirohan kiáltva) — Oh te kedves, oh te aranyos — — — — Gyulácskám!!!

(A függöny legördül.)

Halottak napján.

Minden sirhat földszitve,
minden fejfán koszoru;
Minden szemből könypatak foly,
minden arez oly szomorú...
Ezer mécsvilága pislog,
szellő tépi a fátyolt,
melyre a fájó kebelből,
annyi keserű köny folyt!...

Én is elzarándokoltam
hideg néma síroddhoz,
Hova a szép mult emléke
fejfádat csókolni vonz...
Nem rezeg szememben már
egy-két fájó könyecsepp sem:
Minden könyemet elsírtam
érted megholt kedvesem!!
Sziklay P. Gyula.

Amint a Szávaparthoz értünk elhallgatott a zene s egy pillanatra az egész zászlóalj, különösen pedig a számosan levő családapák arczaíról eltűnt a vidámság, mindnyájunkat egy különös érzés fogott el, nem tudtuk ugyan, hogy Boszniába mentünknek mi a tulajdonképeni célja, nem tudtuk, hogy feladatunk mi lesz, de tudtuk azt, hogy a Száván tuli földön már sok magyar-vér folyt és folyik még most is; tudtuk azt, hogy ez a föld már nem hazánk, ezen a földön mi már csak szenvedhetünk. Nem csoda, ha e tudat a legbátrabbak szívét is kissé megrázkodtatá, nem csoda, ha egy pillanattal, míg az utások a pontonhid köteleit locsogatták, a zászlóalj kissé halványan állt, várva a vezényszót.

Az utásztiszt jel adott, hogy a hid kész, erre őrnagyunk ajkáról elhangzott a harsány vezényszó s gyors lépésben keresztülmentünk a hidon. A tulparton zenekarunk a Rákóczy-indulót játszotta s ezekre a csudálatosan szép hangokra minden egyes ember arczaíról egy pillanattal eltűnt mindenféle szem s úgy nézett ki minden egyes katona mint oroszlán, harcra és halálra készen. Török-Bródon tul egy félóránnyira még, jó magyar nótákat fújva — elkísért bennünket a zenekar, azután visszament Varosba, hol ezredparancsnokságunk székel.

Ha nem untatom kegyedet, a mennyire a nagy zaj, melyben e levelet írom s tollam gyarlósága megengedi, leírom Boszniába tett kirándulásunkat.

Bosznjáról, már sokkal hivatottabb tollak, mint az enyém, annyi mindent írtak, hogy azok mellett az én leírásom minden bizonylat elvész értéket és érdekességét, de meglevén győződve arról, hogy bárholyan és hármint írjak is sorsom felől, az kegyedet érdekelné fogja — tehát hozzáfogok elbeszélésemhez. — Utazásunk apróbb részleteivel nem untatom, csak arra szoritkozom, a mit e kirándulásban tett tapasztalataimból némileg érdekel bir.

Atlépve a Száván, Török Bród előtt furca látvány tárul az ember szemé elé; a katonaság nagy csapatokkal, részint fegyverrel, részint taligával és ásóval, mindenféle fegyvernemből sűrű-forog az egyhangy katonai egyenruha és az európai munkások fákó öltözéke közül élénken kéri a sok török és bosnyák tarkánál tarkább ruházata, itt egy csoport hosszú, kukoriczaszárral fődött kunyhó, ez a parti-őrség laktanyája, amott új deszkából összetakolt kunyhók, ez a vasuton dolgozó olasz munkások lakhelye, majd egypár már száraz galyból férczelt szinben a részint saját akaratukból, részint kényszerből dolgozó bosnyák és török munkások tanyáznak. Török-Bród utcáin nagy az élénkség, sok eddig török boltban már európai ember árulja czikkéit, de azért lehet látni még egypár szomorú török-kereskedőt is, ki nyitott bazárjából, törökösen a szőnyegben csibukozva ülve, mélan, lehangelten nézett zeneszó mellett elvonuló csapatunkra. Török-Bródban sok török lakháza üres, az itt lakott bimbasi (őrnagy) házat is lebontják, mert itt jön keresztül a Száván a vasuti-híd. A kert lombos fáit, hol a jó bimbasi hölgyei sétálgattak, már kezdik kiásni, a magas deszkakerítés, mely az idegen kíváncsi szeméi elől elzárta a bimbasi paradicsomát, már ki van döntve, de ez azért nem a pusztítás képe, mert a keleti tunyaszag eme fészken keresztül az európai civilizáció utját csinálják, utat a műveltségnek és a munkának.

Befelé egész Derwentig az országot ropant élénk, az országot mellett csinálják a vasutat, mely már Török-Bródon tul annyira kész, hogy mozdonyal hordják a kavicsot; az országoton tömördek kocsi jön és megy, majd egy-egy nagyobb szabású hidat csinálnak az országoton, az utások pedig a már meglevő távira-sodronyokat szaporítják, szóval Bosznia az országot mentén, e rövid pár hét alatt újjászületett. A merre azonban országot nincs, ott igazán úgy képzeli magát az ember, mintha Azsia valamelyik török tartományában volna. Később majd a félreess, általam bejárt helyekről is írok, most pedig átírok magunkra, illetőleg leírom Derventbe mentünket és az utoni táborot.

A mentet kevés szóval leírhatom: utközben csak egy félóra pihenőnk volt s ropantul elfáradva, de azért jó kedvvel délután négy órára Derventbe értünk. Derwentig Bosznia földje vizenyős lapj, erdő, leginkább pedig sűrű cserjével borítva. Derventen innét, az utnak egy harmadán azonban meglehetősen domb emelkedik, melynek tetejében, közvetlenül az országot mellett, egy görögkeleti templom áll, még pedig egészen új; ezen templomban azonban most egy felszázad katonaság tanyáz. — Bródtól egész Derventig csak ez az egy jel mutatja azt, hogy occupált tartományban vagyunk. E dombról láttuk meg Derventet, mely város egy keletre nyugotra húzódó hosszabb hegylány nyugoti oldalában fekszik. Derventbe érve a város alatt terülő síkon a magasabb részt a Szerajevóba menő szezereszostály tábora foglalván el, a laposabb rész pedig nedves s így táborhelynek alkalmasan, ennél fogva a város mellett domboldalon táborozott le zászlóaljunk. E domb tetején várt bennünket első zászlóaljunk két százada, mely már szept. 17-ike óta Derventben van. E testvéreink harsány éljenel fogadtak bennünket s megható volt látni,

amint egypár katona e két századnál levő, már réglátott testvérét ölelte.

A letáborozás után csakhamar hust kapunk, melyet a vigan lobogó táborfüzéknel hamarosan meg is főztünk: Azonban alighogy megfőtt a menage, a nappali hőseget hideg csöpörgő idő váltotta fel. Majd a mindig jobban tornyosuló felhőköl kezdett sűrű eső esni, mindennek daczára is köpenyeinkbe burkolódzva lefeküdtünk s fáradt testünknek nem kellett ringatás, mert öt perc alatt az örököt kivéve, egész zászlóalj mélyen aludt. Egyszer azt álmodtam, hogy a Balatonban fürdők s elakarok a víz alá bujni, éreztem is a vizet arcomon, utóbb nyakamban is, majd melleimre is ráfolyt a hideg víz, de erre már felébredtem s ekkor győződtem meg s szomorú valóról, t. i., hogy az eső egyre szakad én pedig bőrig átvagyok ázva. Hamarosan felugrottam s a mellettem fekvő embereket is felköltém. Állunk vaczogott, jó lett volna a tűz, de nem volt fa. Ez egy éjjel után 2 órákor volt. Főlébresztett embereimet elküldtem, hogy nézzenek fa után, az egyik csakhamar visszatért, jelentve, hogy nem messze egy rozszant, lakatlan faház van, de fejsze kellene, hogy meglehessen bontani, erre én embereimet elküldém, hogy a még alva levőket keltsék fel, magam pedig a közel-fekvő utászcsoporthoz mentem fejszéért. Szerencsemre utászaink egy része már ébren volt s ezek ajánlatomat kész örömmel fogadták. Egy pár perc múlva utászaink fejszéje szédönté az elhagyott házat, mely rozszant fedele, kerítése és oláival együtt egész zászlóaljunknak bőséges tüzet szolgáltatott. Gyönyörű volt az, midőn tizenhét táborfüzék lobogott a domb oldalán s a szakadó esőben a tüzek körül nyüzsgött a sok baka. Ilyenkor tapasztalható az a bámulatos szívósság és páratlan kedélyesség, mely még a legnagyobb szenvedések idején is megvan a magyar bakánál. Egy percel előbb még sárban fetrengve hevert, hideg és esővel küzdve, egészsége egy hajszálon függött csak, most pedig a fellobogó táborfüzék megeredt ajkán a dal és az élc, a tisztisátorok is csakhamar meglevenültek s tisztjeink is odajöttek a tűzhöz melegedni.

Az eső 4 óra felé alábbhagyott s 5 órára már elállt. 6 órára köpenyeink meg száradtak s ezeket összepakoltuk s 7 órákor a zászlóalj már indulásra készen állt. Egy félóraig várakoztunk még kalauzunkra, ki Bosznia hegyeibe vezetend bennünket. Ez idő alatt őrnagyunk Kilich Péter, a legtekélyeseb magyarsággal egy kis beszédet tartott hozzánk, buzdítva bennünket, a netán bekövetkező veszély idején összetartásra intett s töltényeinket fölbon-tatta. Fél nyolc órákor egy kis poroszalkó hegyi-lyon megerkezett kalauzunk egy mosolygó török személyében, én pedig parancsot kaptam, hogy rajommal s két rajomhoz beosztott dragonoyossal, mint elővéd induljak, 200 lépésnyire utánam jött az elő-őrség s így megindult az egész zászlóalj. (Vége következik.)

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Megjelent és beküldetett hozzánk „A honvéd“ katonai szaklap a hazai véderő érdekében. Megjelenik minden vasárnap csinos alakban egész évre hat forint, mely Budapestre (nádor-utca 19-ik sz.) a szerkesztő irodába küldendő. A lap több szakértő közreműködése mellett fog megjelenni, sőt porosz szakférfiak is megnyerettek. Az első szám tartalmazat jeles czikket képezik, mint „A honvéd mozgósítás az occupatio alkalmából.“ „A titkos hármas szövetség.“ A vegyes hírek is mind igen érdekesek s katonai dolgokra vonatkoznak. Ajánljuk az egyetlen szaklapunkat.

* Beküldetett „Blätter für Handel und Gewerbe in Siebenbürgen“ című kereskedelmi lap október 10-diki száma praktikus tartalommal.

* Beküldetett Táboroszy és Parsch nemzeti zeneműkereskedéséből „Mes Adieux a la Hongrie (bucu induló). IX. magyar induló, zongorára szerző: Ifj. Farbach Fülöp, kinek neve ismertebb hölgyeink előtt, minthogy ajánlatra szorulna. — Ára 60 kr.

* Előre figyelmeztettük hölgyolvasóinkat, hogy Pirniczer Frigyes Budapestén a magyar népdaloknak olesó kiadását fogja megkezdni. Megjelent s beküldetett: „Ripacos Pista dolmánya“ című népszimben előforduló népdalok gyűjteménye. Ára 90 kr. „A stricke.“ Ára 1 frt. 30 kr. „A sarga csikó.“ Ára 90 kr. Közönségünk ismeri e népsziműveket: tehát nincs szükség ajánlatra. Ugyanezen kiadónál megjelent „Kanapee-Marsch“, zongorára: Rosenzweig Vilmostól. Ára 60 kr. „Zwei Lieder.“ Rosen-berg Henriette és Heinétől. Zongorára alkalmazta Schweda Rudolf. Ára 1 frt. 30 kr.

Hireink.

— Felhívás. A fejmegyei és Szekesfejtáv városi történelmi s régészeti egyelet által folyó hó 9-én d. u. 5 órákor a Vörösmarty-kör helyiségében felolvasási estély és kisebb körű történelmi s régészeti kiállítás fog tartatni: ennél fogva felkérjük városunk s megyénk közönségét, hogy

azok, kik valamely e kiállításra alkalmas történelmi vagy régészeti szempontból érdekes tárgyval birnak, legyenek szivesek ezen alkalomra azt átengedni, kiállítás után a tárgyak azonnal vissza fognak tulajdonosaiknak adatni. Kérjük a szives közreműködőket ez ügyben az egyleti titkár urhoz legyenek szivesek fordulni s a netán kiállítandó tárgyaikról, legkésőbb november 8-ig öt (megyeházán) értesíteni. A rendezőség.

— A minden szentek ünnepe városunkban illő kegyelettel ületett meg. A temetőket a közönség szép számmal látogatta s a kegyelet legszebb tényeit láttuk mindenütt megújulni.

— Színházi műsorozat. Szombat, nov. 2-án: „Kapitány kisasszony,“ először. Vasárnap, nov. 3-án: „Ambrus bácsi.“ Hétfő, nov. 4-én: Szünet. Kedd, nov. 5-én: „Uj emberek,“ először. Szerda, nov. 6-án: „Varázsital“ és „Miért nem házasodik a sógor.“ Csütörtök, novemb. 7-én: „En Jánoskám.“ Péntek, nov. 8-án: Szünet. Szombat, nov. 9-kén: „Kapitány kisasszony,“ másodsor. Vasárnap, nov. 10-én: „Bányarém.“

— A nöegyletkez a sebesültek javára összejött adományok: Özv. Eltér Józsefné 4 inget, 6 pár kapcazt, 17 könyvet. Eisenbarth Emilia urnő lepedőket és sebkötőket. Eisenbarth Jozefa sebkötőket. Weicher Györgyné sebkötőket, ruhaneműt. Mönik Vilma 1 kilo tétést, sebkötőket 12 db. sebruhát. Spitzerné urhölgy Polgárdiról ruhaneműt, sebkötőket, befűzöttet, könyveket, szivart, újságokat. Máté Pálné tétést. Pénzadományok: Máté Pálné 1 fr. — Szegény-Marich Lászlóné.

— A kiállításnak végre van rendes titkára. Man hold Antal kereskedelmi miniszteriumi hivatalnok lett ez állásra megválasztva. A miniszteriumtól 9 havi munkaidőre szabadságot kapott, hogy addig itt működjek körünkben. November elején városunkba jön s a kiállítás végeig állandóan itt marad.

— Iparosaink a jövő évi kiállítás érdekében tartandó ülése november 3-dikán vasárnap d. u. 5 órára hivattak össze a városház nagytermében. Ujra figyelmeztetjük erre iparosainkat, hogy ezen ülésen minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— A fejmegyei és városi közigazgatási bizottság kiküldött tagjai tegnap börtön vizsgálatot tartottak és mind a rend, tisztaságra nézve meglegedésüket nyilvánították és az élelmezés ellen semmi kifogás nem tétetett. Az alsó börtönök állapota ugyan nem kielégítő, de ezen országszerte csak az új börtönrendszer behozatala által lesz segíthető; felemeljük még a t. kir. ügyészség által észlelyesen alkalmazott kosarak készítését a fegyenczek által, melynek eredménye a fegyenczeknek is előnyére válik s az államnak hasznót ad, s miután nagyban készítettek nemzetgazdaságit az is kiemelendő, hogy ezen kosarak az Oroszországba szállítandó nagy szőlőkivitelre használtatnak.

— Hatóság köréből. A kebelbeli árvaszéknek és a járási szolgabíró uraknak. Az igazságügyi m. kir. miniszterium folyó hó 14-én 27756. sz. a kelt leirata szerint, az Adonyban felállított közjegyzőség székhelyét f. évi november 1-től kezdve Ercsihez helyezte át, oly kikötéssel: hogy a kir. közjegyző utászaival a tartozási-díj — vitelbér — és utazási költség tekintetében az Adonyhoz közelebb eső községekre nézve ezentul is csak Adonyt; ellenben az Ercsihez közelebb fekvő községekre nézve Ercsi községet vegye kiinduló pontul. Kelt Szekesfejtávart, 1878. okt. 25-én. *Bárá Miksa Imre*, Fejmegyei alispánja.

— A fejmegyei és Szekesfejtáv városi régiségár javára Mészöly Farkas megyei főcsendbiztos s várnagy 15 darab római érmet, Tiberius, Trajanus, Hadrianus, Antoninus pius, Faustina, Aelius, Gordianus, Maximinus, Philippus római császárok idejéből, 3 db. török érmet, 3 db. orosz érmet, 2 db. Rákóczy-féle érmet, 3 db. német érmet, 2 db. lengyel érmet, 6 db. magyar érmet, 2 db. tatár érmet volt szives adományozni, miért is fogadja az egylet köszönetét.

— A jövő évi országos kiállítás végrehajtó bizottsága, de a többi bizottságai is erélyesen működnek. Gyűlések naponkint vannak s örömmel jelezik, hogy a kiállítás ügye napról napra halad. Itt is az idő és gyors tevékenység szükséges.

— Szomorú jele az időnek. Gyakran felszóltunk a Vörösmarty-körben tapasztalható közönyösség ellen s megróttuk az igazgatóság hanyagságát, most fordítsuk meg a dolgot. Mit is mondott az egyszerű hadvezér, hogy mi kívántatik a hadviseleshez? Pénz, pénz, pénz. Minden egylet, így a Vörösmarty-kör fennállása s virágzásához is ez a három kívántatik. Ugy, de hol vegye azt, ha tagjai a fizetésben hanyagok s mint a legközelebbi választmányi ülésben szomoruan tapasztaltatott, vannak tagok, a kik 3 évi díjjal is adósok s mégis folyvást látogatják a kört. Nézetünk szerint az ily hanyag és szerénytelen tagok irányában a legszigorubb szabályokhoz kellene nyulni. Egyszer felhívni s ha nem fizetnek határozatilag kitörülni, legalább potyára ne élvezzen.

— A sebesültek részére a szekesfejtávri izr. nöegyletkez küldött adományok IV. kimutatása: Deutsch Lipótné 6 pár harisnyát és tétést. Egy névtelen tétést. Rosen-

berg Rozina tétést. Deutsch Ignáczné 3 inget és 8 pár harisnyát. Özv. Wertheim Mózsné, az izr. nöegylet elnöke.

— Pótujonczállítás tartatott október 31-én a megyeház kistermében. — Néhány ujoncz állítatott csak ez alkalommal.

— Kegyes adomány. Dr. Matuska János cz. prépost és kanonok ur ő nagysága a palota-külvárosi r. k. kisedóvoda céljainak előmozdítására 100 frtot adott és így összesen már 4499 frtot ajándékozott. A f. évi október 27-én tartott választmányi ülés ő nagyságának kegyes adományát halásan fogadta és érte legmélyebb köszönetét kifejezni szives kötelességének tartja: az igazválasztmány.

— Schneider Emil vegyész f. hó 3-án a „magyar király“ emeleti nagytermében lát- és vegytani előadást fog tartani. Bővebb felvilágosítást a falragaszok és műsorozatok adnak.

— Derék törekvő színészeinket öszintén ajánjuk a közönség figyelmébe most, midőn a bérlet kezdődni fog. Megérdemlik a pártolást különösen a jelen nyomasztó viszonyok közt, midőn oly sok bajjal kell vala nekik megküzdenni. A társaság meglehetősen mondható s előadásai kelvethetők. Támogatás s pártolás nélkül hagyni őket hazafiatalanság volna, pártoljuk tehát törekvéseiket egyesült erővel.

— Bosznjáról egy igen érdekes levelet kaptunk, melynek közlését mai számunkban kezdjük meg. A levél egy városunkban jól ismert, a győri ezredben szolgáló intelligens fiatal ember által intéztetett egy ismerőséhez. Igen érdekesen ecseteli a boszniai állapotokat s valóban méltó a közlésre.

— Honvédeink közül egy áldozata is van az occupationnak, a mennyiben egy Vadasz nevű helybeli honvédet, midőn élelmet szállítottak Bosznia felé, lábán ismeretlen emberek meglőtték. A lövés súlyos sebet ejtett s a honvéd a bródi kórházban van.

— A helybeli önkéntes tüzoltó-egylet tagjai társas összejövetelük alkalmával a szekesfejtávri mozgósítottak hátramaradt családjai részére már 10 frtot összeggyűjtöttek s ezen összeget legközelebb a városi polgármesterének (ki egyszersmind a tüzoltó-egylet főparancsnoka) fogják átadni kiosztás végett.

— A kiállítási II-ik vagyis helyiségi bizottság közelebb szintén megalakult. Elnökének Havranek Józsefet, jegyzőjének Scholcz mérnököt választotta meg.

— A színházi e heti előadásokról térdhiány miatt jövő számunkban szólnunk részletesebben.

— Eszékéről Szendeffy József ezredorvos ur igen érdekes török handszárokat és pisztolyokat hozott, melyek a bosnyák felkelésből valók. Erdemes volna ezeket a jövő héten rendezendő kisebb körű kiállításunk közönségünknek bemutatni annál inkább is, mert bosnyák bankó ugy is állítatik ki. Ki tudja nem-e metszettek le valamelyikkel valamely vérünk orrát vagy fülét!

— A szekesfejtávri önkéntes tüzoltó-egylet által megtartatni óhajtott gyászünnepély Fekete Gyula elhunyt bajtársuk emlékére, mint halljuk az elhunyt családja kezdeményezése folytán rövid idő alatt meg fog tartatni. Az ünnepély napja és egyes részleteiről a jövőben írni fogunk.

— Halálozás. Folyó hó 30-kán tétetett örök nyugalomra városunk egykori szülöttje Schill Kristóf hazáját hön szeretett fia, mint ki az 1849-dik években nem késett hona függetlenségéért, mint szakavatott tüzer-százados minőségben hű szolgálatot tenni, ez idő előtt pedig az osztrák tüzer-ezrednél tizenkét évetek töltvén tüzemestri állásban, a lefolyt harc után mint vasuti ör, később pedig mint kalauz nyervén állomást III-ad rend decretell, utolsó idejét nyugalomban tölté, még a sors a végeleges földi nyugalomba nem helyezé. Béke poraira!

— Honvédeink mult kedre következő éjjel megerkeztek. Az egész zászlóalj 150 ember kivételével haza jött. Az ott maradtak e héten még haza jönnek.

— Csákváron egy ottani polgárember a mint kukoriczját hazaszállítá, a teher tetején ülő fia véletlenül leesett, a kocsi rajta keresztül menvén — szörnyet halt.

— Halálozás. Rajniss Józsefné szül. Hübner Czeccilia asszony hosszas betegség után e hó 28-ik napján, élte 36-ik évében elhunyt. Béke legyen porain!

— A megye két derék szolgabírája Tassy Béla és Sárközy Aurel, miután képviselővé megválasztattak szolgabírói állásukról lemondásukat főispán urhoz beadták, állásuk rendes helyettes által a napokban töltöttik be.

— A városi zárszámadás és költségvetés tárgyában a munkálatok most folynak a városházánál. A közelebbi ülésen e fontos tárgyak már előkerülnek.

— Mulatságos színház. Egy német lapban ez olvasható: „Szini előadásaink mindenesetre érdekesebbek volnának, ha az urak a kutyáikat magukkal nem hoznák; ha a perecesz inasok fülvást nem sipolnának s nem kiabálnak szótmenyöket; ha a páholyokban fennhangon nem beszélnek; ha a férfiak előadás alatt kalapjukat levennék stb.“ Ennél mégis külön a mi közönségünk.

